

Sygn. akt I ACa 1262/13

POSTANOWIENIE

Dnia 03 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Jan Szachulowicz

Sędziowie: SA Roman Dziczek (spr.)

SO (del.) Tomasz Wojciechowski

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Baranowska

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

o stwierdzenie nieważności uchwały

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 18 czerwca 2013 r. sygn. akt XVI GC 721/12

p o s t a n a w i a :

I. uchylić zaskarżony wyrok i postępowanie umorzyć;

II. zasądzić od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 4.270 zł (cztery tysiące dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I ACa 1262/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2013 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo (...) Sp. z o.o. w S. (dalej – D.) przeciwko (...) Sp. z o.o. w W. (dalej – Spółka) o stwierdzenie nieważności uchwał Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej Spółki ewentualnie ich uchylenie i zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 377 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sąd ten ustalił, że D. jest wspólnikiem pozwanej Spółki i posiada 391 udziałów o łącznej wartości 197.455 zł.

Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki podjęło uchwałę o zmianie treści § 18 ust. 1 Umowy Spółki i artykuł ten przyjął brzmienie – „Na jeden udział przypada jeden głos, z tym, że udziały wspólników założycieli są uprzywilejowane w prawie głosu i na każdy udział przypadają 3 głosy. Zbycie udziału innemu Wspólnikowi lub jego zastawienie na rzecz innego Wspólnika nie powoduje utraty uprzywilejowania. Zbycie udziału innej osobie niż Wspólnikowi lub zastawienie na rzecz innej osoby niż Wspólnik powoduje utratę uprzywilejowania. Uchwała

Wspólników może przyznać uprzywilejowanie danego udziału co do ilości głosów w przypadku utworzenia nowych udziałów w związku z podwyższeniem kapitału zakładowego Spółki, jak też w innym przypadku nabycia udziałów przez Wspólnika, niż opisane w zdaniu drugim powyżej”.

Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników pozwanej w dniu 20 sierpnia 2012 roku podjęło uchwałę o wyrażeniu zgody na zbycie przez wspólnika Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) M. S. (1), C. S. i M. S. (2) Sp. j. udziałów w pozwanej spółce na rzecz wspólnika (...) S.A. (uchwała (...)), a następnie uchwały w sprawie zmiany Umowy Spółki i uprzywilejowaniu w prawie głosu nabytych udziałów przez wspólnika (...) S.A. od wspólnika Przedsiębiorstwa Handlowo – Usługowego (...) M. S. (1), C. S. i M. S. (2) Sp. j. w ten sposób, że na każdy udział spośród zakupionych 261 przypadają 3 głosy oraz w sprawie przyjęcia tekstu jednolitego Umowy Spółki (uchwały nr (...)). W wyniku uchwały (...) zmieniony został § 18 poprzez dodanie pkt 3 o treści: „Następujące udziały wspólników zbyte pomiędzy wspólnikami w trybie § 18 pkt. 1 Umowy Spółki pozostają uprzywilejowane w zakresie prawa głosu poprzez przyznanie głosów na jeden udział: a) 261 udziałów (...) S.A. nabytych od Przedsiębiorstwa Handlowo – Usługowego (...) M. S. (1), C. S. i M. S. (2) Sp. j.”

W głosowaniu wzięło udział 1.831 udziałów, co stanowiło 86,94% kapitału zakładowego, na które przypada 4.971 głosów. Za przyjęciem uchwały oddano 4.058 ważnych głosów, przeciw oddano 913 ważnych głosów. Pełnomocnik powoda złożył sprzeciw od podjętej uchwały. Następnie przyjęta została uchwała (...) dotycząca przyjęcia tekstu jednolitego Umowy Spółki takim samym stosunkiem głosów, jak uchwała (...). Pełnomocnik powoda złożył sprzeciw od uchwały (...)

Powodowa spółka została prawidłowo zawiadomiona o Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników. Zawiadomienie o porządku obrad wymieniało uchwały, które mają być na nim podjęte.

Sąd Okręgowy wskazał, iż stan faktyczny był co do zasady bezsporny pomiędzy stronami postępowania – spór dotyczył przede wszystkim zagadnień prawnych.

Zdaniem Sądu Okręgowego powództwo było bezzasadne w całości. Sąd pierwszej instancji uznał, iż podjęte uchwały nie są sprzeczne z ustawą, a tylko co do uchwał naruszających przepisy prawne, możliwe jest stwierdzenie ich nieważności (art. 252 § 1 k.s.h.). Zaskarżone uchwały nie naruszyły też przepisu art. 246 § 3 k.s.h., albowiem przedmiotowe uchwały nie uszczuplały praw udziałowych, ani praw przyznanych osobiście poszczególnym wspólnikom.

Sąd Okręgowy wskazał, iż uchwała(...) i uchwała (...) dotyczyły bezpośrednio interesów wspólnika (...) S.A., a nie powodowej spółki. Powołując się na orzecznictwo i poglądy doktryny Sąd I instancji wskazał, iż art. 246 § 3 k.s.h. ma zastosowanie jedynie w sytuacji, gdy uchwała dotyczy bezpośrednio uszczuplenia praw udziałowych, bądź osobistych konkretnych udziałów bądź wspólników, a nie jedynie hipotetycznego uszczuplenia takich praw.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie można mówić o naruszeniu art. 20 k.s.h. w przypadku obydwu uchwał, albowiem art. 174 k.s.h. przewiduje wprost możliwość uprzywilejowania udziałów. Ponadto, skoro wspólnicy posiadają różną liczbę udziałów, a co za tym idzie także głosów, nie mogą być traktowani jednakowo, albowiem co jest oczywiste, znajdują w innej sytuacji.

Sąd pierwszej instancji nie dopatrył się także naruszenia art. 238 § 2 k.s.h., wskazując, iż zawiadomienie o zgromadzeniu wspólników spełniało wymagania określone w tym przepisie, przede wszystkim zawierało szczegółowy porządek obrad.

Ponadto Sąd Okręgowy wskazał, iż zaskarżone uchwały nie były sprzeczne z umową spółki. Brzmienie § 18 Umowy Spółki zarówno przed jego zmianą, jak i później nie uniemożliwiały uprzywilejowania udziałów nabywanych przez wspólników. Ponadto, wspólnik posiadający większość udziałów w pozwanej spółce korzysta ze swych uprawnień i podejmuje uchwały niezależnie od woli wspólników mniejszościowych i nie może to przemawiać za uznaniem, że takie

zachowanie narusza dobre obyczaje. Zdaniem Sądu Okręgowego brak jest także podstaw do uznania, iż przedmiotowe uchwały godzą w interesy spółki lub mają na celu pokrzywdzenie współnika.

W związku z powyższym Sąd ten uznał, iż brak jest podstaw zarówno do stwierdzenia nieważności zaskarżonych uchwał (art. 252 k.s.h.), jak i ich uchylenia (art. 253 k.s.h) i oddalił wniesione powództwo.

O kosztach Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód, wnosząc o jego zmianę poprzez stwierdzenie nieważności zaskarżonych uchwał ewentualnie poprzez ich uchylenie, a także o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania. Zarzucił Sądowi pierwszej instancji:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego:

art. 246 § 3 k.s.h. art. 252 § 1 k.s.h. w zw. z art. 246 § 3 k.s.h., art. 249 § 1 k.s.h.;

2. naruszenie przepisów prawa procesowego:

art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niedokonanie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, art. 177 § 1 pkt. 1 k.p.c.

W piśmie procesowym z dnia 29 października 2013 roku powód wniósł o zobowiązanie pozwanego do zwrotu kosztów poniesionych przez powoda w związku z przedmiotowym postępowaniem w wysokości 12.354 zł, zgodnie z przedstawionym spisem kosztów na podstawie art. 103 k.p.c. W uzasadnieniu powód wskazał, iż już po wniesieniu apelacji powziął wątpliwości co do zarejestrowania przez pozwanego zaskarżonych uchwał.

Wskazał, że w wyniku działań sprawdzających okazało się, iż przedmiotowe uchwały nie zostały wpisane w KRS, ze względu na przekroczenie przez pozwaną sześciomiesięcznego terminu, w ciągu którego należy zgłosić zmianę umowy spółki, od momentu powzięcia uchwały o zmianie. W związku z tym niniejsze postępowanie stało się bezprzedmiotowe, wyłącznie z przyczyny zawinionej przez pozwanego, który już w dniu 22 maja 2013 roku dysponował informacją, iż jego wniosek o zmianę umowy spółki został oddalony postanowieniem z dnia 11 maja 2013 roku (k. 307-310).

W piśmie procesowym z dnia 5 listopada 2013 roku pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania w sprawie, a także o wzajemne zniesienie kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwana przyznała, iż w dniu 11 maja 2013 roku Sąd Rejestrowy wydał postanowienie, którym oddalił wniosek w zakresie rejestracji zmiany umowy spółki, z uwagi na przekroczenie sześciomiesięcznego terminu na zgłoszenie dokonania zmian w KRS. Przedmiotowe postanowienie zostało doręczone pozwanej w dniu 22 maja 2013 roku i nie zostało przez nią zaskarżone. W związku z tym pozwany wskazał, iż uchwały stanowiące przedmiot sporu w niniejszej sprawie utraciły moc na skutek niezgłoszenia ich do rejestracji we właściwym terminie, stosownie do treści art. 169 k.s.h w zw. z art. 256 § 3 k.s.h., a co za tym zaskarżony wyrok powinien ulec uchyleniu przy jednoczesnym umorzeniu postępowania na podstawie art. 355 k.p.c. w zw. z art. 386 § 3 k.p.c. (k. 316-318).

Na rozprawie w dniu 21 stycznia 2014 roku strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie (k. 332-334), zaprezentowane w ostatnich pismach procesowych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zaskarżony wyrok w zmienionych, ujawnionych okolicznościach, podlegał uchyleniu, a postępowanie należało umorzyć.

Jak wynika ze zbieżnego stanowiska obu stron postępowania i z materiału dowodowego załączonego do pisma powoda z dnia 29 października 2013 roku (k. 311-314) Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego postanowieniem z dnia 11 maja 2013 roku wykreślił dotychczasowego współnika pozwanej spółki Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe (...) M. S. (1), C. S. i M. S. (2) Sp. j. i wpisał nowego współnika (...) Sp. z o.o., oddalając w pozostałym zakresie wnioski pozwanej spółki odnośnie zmiany Umowy

Spółki ze względu na przekroczenie sześciomiesięcznego terminu do zgłoszenia takiej zmiany do sądu rejestrowego. Postanowienie to zostało doręczone pozwanemu w dniu 22 maja 2013 roku. Okoliczności te zostały wprost przyznane przez pozwanego w jego piśmie z dnia 5 listopada 2013 roku (k. 316-318).

Zgodnie z treścią art. 256 § 1 k.s.h. zmianę umowy spółki zarząd zgłasza do sądu rejestrowego. Do zarejestrowania umowy spółki stosuje się odpowiednio przepis art. 169 k.s.h., przewidujący sześciomiesięczny termin na dokonanie takiego zgłoszenia i sankcję wygaśnięcia uchwały zmieniającej, a co za tym idzie, bezskuteczności dokonanej zmiany umowy spółki w przypadku uchybienia temu terminowi.

W związku z powyższym, trafnie podniosły strony, że niniejsze postępowanie stało się bezprzedmiotowe, ze względu na wygaśnięcie obu zaskarżonych uchwał (art. 355 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 386 § 3 k.p.c. w zw. z art. 355 § 1 k.p.c. i art. 391 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 i art. 103 § 1 i § 2 k.p.c.

Ten ostatni przepis określa zasadę odpowiedzialności za niesumienne i niewłaściwe postępowanie strony; Sąd drugiej instancji zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 4.270 zł, na którą złożyły się koszty opłaty sądowej od apelacji (4000 zł) oraz koszty zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym (270 zł). Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie ulega wątpliwości, iż w wyniku niewłaściwego zachowania pozwanej, który zataił i przed powodem, jak i Sądem I instancji istotną, z punktu widzenia niniejszego postępowania okoliczność, w postaci prawomocnego oddalenia wniosku o zarejestrowanie zmiany umowy spółki na podstawie obu zaskarżonych uchwał, doszło do znacznego wydłużenia postępowania i poniesienia przez pozwanego dodatkowych kosztów postępowania w postaci opłaty od apelacji i kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym. Koszty te nie powstałyby, w przypadku przedstawienia wskazanej okoliczności znanej pozwanemu już w dniu 22 maja 2013 roku, w toku postępowania pierwszo instancyjnego. Dość przypomnieć, że wyrok zapadł dopiero 18 czerwca 2013 roku.

Jednocześnie na uwzględnienie nie zasługiwał wniosek powoda o zasądzenie także kosztów poniesionych przez niego w toku postępowania przed Sądem Okręgowym, albowiem koszty te powstały przed dniem 22 maja 2013 roku. W tym zakresie Sąd Apelacyjny podzielił merytoryczną ocenę Sądu pierwszej instancji zaskarżonych uchwał, nie znajdując podstaw do zmiany zapatrywania w tym zakresie. Znalazło do przełożenie na zasadę odpowiedzialności za wynik procesu – w tej części – na podstawie art. 98 k.p.c.